

ЧЕРКАСЬКА МІСЬКА РАДА
ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ

РІШЕННЯ

Від 24. 04. 2019 № 480

м. Черкаси

Про затвердження Правил приймання
стічних вод у міську каналізаційну
мережу м. Черкаси

Відповідно до ст. 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», ст. 10, 13 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», ст. 19 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», ст. 13 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання», враховуючи пропозиції департаменту ЖКК, виконавчий комітет Черкаської міської ради

ВИРІШИВ:

1. Затвердити Правила приймання стічних вод у міську каналізаційну мережу м. Черкаси, згідно з додатком.
2. Вважати таким, що втратило чинність рішення виконавчого комітету Черкаської міської ради від 08.04.2014 №379 «Про затвердження Правил приймання стічних вод у міську каналізаційну мережу м. Черкаси та порядку стягнення платежів за скидання забруднюючих речовин».
3. Контроль за виконанням рішення покласти на заступника міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради Бордунос Л.І.

Міський голова

А. В. Бондаренко

Заступник міського голови з питань
діяльності виконавчих органів ради

І. В. Волошин

Додаток
ЗАТВЕРДЖЕНО
рішення виконавчого комітету
Черкаської міської ради
від 24.04.2019 № 480

ПРАВИЛА
приймання стічних вод у міську каналізаційну мережу м. Черкаси

1. Загальні положення

1.1. Ці Правила розроблені відповідно до положень Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», Водного кодексу України, Основних напрямків державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки, Податкового кодексу України, Правил охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.1999 № 465, згідно з державними будівельними нормами ДБН В.2.5-75:2013 «Каналізація. Зовнішні мережі та споруди», Правилами користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, затвердженими Наказом Мінжитлокомунгоспу від 27.06.2008 за № 190 (із змінами) (далі - Правила користування), та Правилами приймання стічних вод до системи централізованого водовідведення, затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 01.12.2017 № 316 (далі - Правила приймання).

1.2. Ці Правила поширюються на суб'єктів господарювання, які надають послуги з централізованого водовідведення (далі-виробник), на юридичних осіб незалежно від форм власності та відомчої належності, фізичних осіб-підприємців, фізичних осіб, які провадять незалежну професійну діяльність і взяті на облік як самозайняті особи у контролюючих органах згідно з Податковим кодексом України, які скидають стічні води до систем централізованого водовідведення.

1.3. Терміни, використані у цих Правилах, вживаються в таких значеннях:

арбітражна проба – частина контрольної проби, аналіз якої здійснюється за рахунок споживача за його незгоди з результатами аналізу контрольної проби, яку провів виробник;

виробник - суб'єкт господарювання, який надає послуги з централізованого водовідведення;

головний каналізаційний колектор - трубопровід, який збирає стічні води від збірних колекторів та районних насосних станцій;

ДК - допустима концентрація забруднюючих речовин;

залповий скид у каналізацію - скид стічних вод з концентраціями забруднюючих речовин, що перевищують більш, як у 20 разів допустимі

Назва показника	Тип посуду*	Об'єм та методика наповнення	Відомості про консервування та зберігання проб	Термін проведення досліджень
Феноли, мг/дм ³	БС, С	Не менше 1,0 дм ³	Охолодження від +2 до +5°C і зберігання в темряві консервування: конц. Н ₃ РO ₄ до рН < 4, 1 г СuSO ₄ · 5Н ₂ O на 1,0 дм ³ проби	4 години 3-4 доби
Формальдегід, мг/дм ³	С	Не менше 200 см ³	Не консервується	2 години
Фосфати, мг/дм ³	БС, С	Не менше 200 см ³	Охолодження від +3 до +5°C, консервування: 2-4 см ³ хлороформу на 1 дм ³ проби	24 години 3 доби
Фториди, мг/дм ³	П, але не ПТФЕ	Не менше 1000 см ³	Охолодження від +4 до +6°C	3 доби
ХСК, мгО/дм ³	С окремий посуд	Не менше 500 см ³	Охолодження від +2 до +5°C, консервування: 1 см ³ конц. Н ₂ SO ₄ на 1 дм ³ проби (до рН < 2,0) та зберігання в темряві	24 години 5 діб
Хлориди, мг/дм ³	С	Не менше 300 см ³	Не консервується	1 місяць
Хром ³⁺ , мг/дм ³	П, БС	Не менше 2,0 дм ³	Охолодження від +2 до +5°C	2 години
Хром ⁶⁺ , мг/дм ³	П, БС	Не менше 2,0 дм ³	Охолодження від +2 до +5°C	2 години
Цинк, мг/дм ³	П, БС	Не менше 500 см ³	Охолодження від +3 до +5°C, Консервування конц. ННО ₃ до рН < 2	2 години 2-3 доби

Примітка.

* П – пластики (поліетилен ПЕ, полівінілхлорид ПВХ, поліетилентерефталат ПЕТ, політетрафторетилен ПТФЕ), С – скло, БС – боросилікатне скло.

Заступник директора департаменту
ЖКК – начальник управління ЖКГ

А.М. Наумчук

величини показників, визначені в цих Правилах, та/або з перевищенням обсягів стічних вод, визначених для конкретного споживача;

зливальна станція — спеціальне обладнання для прийому стічних вод, що вивозяться асенізаційним транспортом, до системи централізованого водовідведення стічних вод;

збірний колектор - трубопровід, який збирає стічні води з окремих випусків та передає їх у головний каналізаційний колектор;

каналізаційний випуск споживача- трубопровід для відведення стічних вод від будинків, споруд, приміщень та з території споживачів в каналізаційну мережу;

каналізаційні очисні споруди (КОС)- комплекс споруд для очищення стічних вод перед їх скиданням до водних об'єктів;

каналізація - сукупність споруд та мереж, призначених для відведення та очищення стічних вод;

контрольна проба – проба стічних вод споживача (субспоживача), відібрана виробником з контрольного колодязя з метою визначення складу стічних вод, що відводяться до системи централізованого водовідведення виробника;

контрольний колодязь - колодязь на каналізаційному випуску споживача безпосередньо перед приєднанням до каналізаційного колектора виробника або в іншому місці за погодженням із виробником з вільним доступом виробника до такого колодязя;

локальна каналізація - сукупність каналізаційних споруд, призначених для відводу стічних вод окремого споживача з території;

локальні очисні споруди - споруди для попереднього очищення стічних вод окремого споживача до вимог цих Правил, перед скиданням їх у міську каналізаційну мережу;

об'єкт споживача - окремо розташована територія споживача з відокремленими системами водопостачання і водовідведення;

паралельна проба – частина контрольної проби для дослідження споживачем;

проба – об'єм стічної води, який відбирається для визначення її складу та властивостей;

систематичні порушення вимог Правил – два і більше випадків порушення вимог цих Правил споживачем протягом шести календарних місяців;

споживач — суб'єкт господарювання, що скидає стічні води до системи централізованого водовідведення на підставі договору з виробником;

стічні води споживача - усі види стічних вод, що утворилися внаслідок їхньої діяльності (з урахуванням субспоживачів) після використання води в усіх системах водопостачання (господарсько - питного, гарячого, технічного, тощо), з усіх джерел водопостачання, а також поверхневі та дощові води з території з урахуванням субспоживачів);

субспоживач - суб'єкт господарювання, що скидає стічні води до системи централізованого водовідведення через мережі споживача за погодженням зі споживачем і виробником на підставі договору зі споживачем та виробником.

Інші терміни, що використовуються у цих Правилах, вживаються у значеннях, наведених у Водному кодексі України, Законі України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» та Правилах користування.

1.4. Ці Правила регламентують умови користування системою комунального водовідведення міста Черкаси і нормативи водовідведення за кількістю і якістю стічних вод, прийнятих від споживачів у систему каналізації міста, з метою забезпечення:

- 1) безаварійної роботи, безпечної експлуатації і довговічності мереж системи каналізації (запобігання замулювання, закирювання, закупорювання та загазованості трубопроводів, а також агресивного впливу на матеріал труб, колодязів, устаткування і здоров'я обслуговуючого персоналу);
- 2) забезпечення якісної і безаварійної роботи очисних споруд (запобігання порушення технологічного режиму очищення стічних вод внаслідок наднормативного надходження забруднюючих речовин);
- 3) забезпечення екологічної безпеки навколишнього середовища (попередження забруднення басейну р. Дніпро недостатньо очищеними стічними водами).

1.5. Ці Правила містять:

- 1) права та обов'язки КП «Черкасиводоканал» і споживачів, які користуються послугами міської каналізації;
- 2) відповідальність споживачів за порушення правил скидання стічних вод у міську систему каналізації;
- 3) вимоги до стічних вод, що надходять у міську каналізаційну мережу, перелік і нормативи допустимих концентрацій забруднюючих речовин, що приймаються у систему водовідведення, з урахуванням можливості їх приймання діючою станцією біологічної очистки;
- 4) порядок укладення договорів про скид стічних вод у міську каналізаційну мережу;
- 5) порядок контролю за скидом споживачами стічних вод у каналізаційну мережу м. Черкаси;
- 6) правила і порядок приймання рідких відходів від споживачів, які не приєднані до міської каналізаційної системи.

1.6. Взаємовідносини між КП «Черкасиводоканал» і споживачами регламентує договір на водовідведення, а також ці Правила і нормативні акти, що діють у період дії договору.

1.7. При здійсненні контролю за скиданням споживачем стічних вод у міську каналізаційну мережу КП «Черкасиводоканал» керується цими Правилами.

1.8. КП «Черкасиводоканал» приймає стічні води споживачів до комунальної або відомчої каналізації за умови, якщо каналізаційна мережа та очисні споруди каналізації мають резерв пропускної спроможності, показники

Назва показника	Тип посуду	Об'єм та методика наповнення	Відомості про консервування та зберігання проб	Термін проведення досліджень
Нітрати, мг/дм ³	П	Не менше 100 см ³	Охолодження від +2 до +5°C, консервування: 1 см ³ конц. H ₂ SO ₄ на 1 дм ³ проби (до рН <2,0)	2 години 48 годин
Нітрити, мг/дм ³	П, С	200 см ³	Охолодження від +2 до +5°C консервування: 1 см ³ хлороформу на 1 дм ³ проби	24 години 2 доби
Ртуть, мг/дм ³	БС окремих посуд	Не менше 1,0 дм ³	Консервування конц. HNO ₃ до рН < 2 з додаванням K ₂ Cr ₂ O ₇ (0,5% остат. конц.)	1 місяць
Свинець, мг/дм ³	П, БС	Не менше 1,0 дм ³	Консервування конц. HNO ₃ до рН < 2	2 години 1 місяць
Сірководень, мг/дм ³	П, С окремих посуд	Не менше 1,0 дм ³	Охолодження від +2 до +5°C і зберігання в темряві. На місці відбору наливають у циліндр із шліфом 500 см ³ за допомогою трубки опущеної до дна циліндра. Відразу додають до проби піпеткою від 2-5 см ³ розчину NaOH до рН 9-10 Циліндр закривають пробкою і перемішують	Відразу після відбору проб. Проби із зафіксованим сірководнем слід зберігати в темному місці не більше 1 доби.
Сульфати, мг/дм ³	П, С	Не менше 2,0 дм ³	Охолодження від +2 до +5°C	1 тиждень
Сухий залишок, мг/дм ³	П, С	Не менше 3,5 дм ³	Не консервується	24 години

Назва показника	Тип посуду*	Об'єм та методика наповнення	Відомості про консервування та зберігання проб	Термін проведення досліджень
Водневий показник, одиниці рН	П окремих посуд	Не менше 250 см ³	Посуд попередньо обполоснути 2-3 рази водою, що аналізується. Струшуючи, видалити всі бульбашки повітря і закрити посуд кришкою. Необхідно уникати зміни температури й контакту з повітрям	24 години
Жири, мг/дм ³	С окремих посуд	2 скляні ємності, об'ємом 1000 см ³	Охолодження від +2 до +5°C консервування: петролейний ефір 1 см ³ на 100 см ³ проби	В день відбору 48 годин
Завислі речовини, мг/дм ³	П, С окремих посуд	2000 см ³	Охолодження від +2 до +5°C	24 години
Загальне залізо, мг/дм ³	П, БС	Не менше 250 см ³	Консервування конц. HNO ₃ до рН < 2	В день відбору 1 місяць
Іони амонію, мг/дм ³	П, С	Не менше 1000 см ³	Охолодження від +2 до +5°C, консервування: 1 см ³ конц. H ₂ SO ₄ на 1 дм ³ проби (до рН < 2,0)	6 годин 24 години
Кадмій, мг/дм ³	П, БС	Не менше 1,0 дм ³	Консервування конц. HNO ₃ до рН < 2	В день відбору 1 місяць
Кальцій, мг/дм ³	П, С	Не менше 300 см ³	Консервування конц. HNO ₃ до рН < 2	В день відбору 1 місяць
Магній, мг/дм ³	П, БС	Не менше 300 см ³	Консервування конц. HNO ₃ до рН < 2	В день відбору 1 місяць
Мідь, мг/дм ³	П, БС	Не менше 300 см ³	Консервування конц. HNO ₃ до рН < 2	В день відбору 1 місяць
Нафтопродукти, мг/дм ³	С окремих посуд	2 скляні ємності, об'ємом 1000 см ³	Охолодження від +2 до +5°C консервування: петролейний ефір 1 см ³ на 100 см ³ проби	В день відбору 48 годин
Нікель, мг/дм ³	П, БС	Не менше 2,0 дм ³	Консервування конц. HNO ₃ до рН < 2	В день відбору 1 місяць

якості стічних вод споживача задовольняють вимоги цих Правил та укладеного з КП «Черкасиводоканал» договору на водовідведення.

1.9. Межею вуличної каналізаційної мережі є контрольний колодязь на ній включно, а межею дворової каналізації – перший від будинку колодязь включно.

1.10. Каналізаційна мережа, що перебуває на балансі та території споживача, називається відомчою каналізаційною мережею і обслуговується відомствами, підприємствами, яким вона належить.

1.11. Кожен споживач скидає стічні води до системи централізованого водовідведення через окремих випуск з обов'язковим облаштуванням контрольного колодязя, розташованого у місці, погодженому з виробником.

Об'єднання випусків стічних вод від кількох споживачів може здійснюватися тільки після контрольного колодязя на каналізаційному випуску кожного споживача.

Скидання стічних вод субспоживачем із використанням каналізаційної мережі споживача не є об'єднанням випусків стічних вод кількох споживачів.

1.12. КП «Черкасиводоканал» має право вимагати від споживачів обладнання контрольних колодязів приладами обліку скиду стічних вод у таких випадках:

- 1) якщо споживачі користуються змішаними джерелами водопостачання від різних виробників і постачальників;
- 2) у разі виявлення в стічних водах споживачів понаднормативних забруднень;
- 3) при зверненні споживачів в КП «Черкасиводоканал» для отримання дозволу на тимчасовий скид понаднормативних забруднень;
- 4) в інших випадках, при необхідності уточнення обсягів скидів.

1.13. Прилади обліку витрати стічних вод мають бути атестовані як комерційні, сертифіковані та повірені.

1.14. Приймання до системи централізованого водовідведення стічних вод, які вивозяться асенізаційним транспортом від споживачів, здійснюється тільки через зливальні станції КП «Черкасиводоканал». Споживачі сплачують КП «Черкасиводоканал» за їх транспортування та очистку згідно з договором.

1.15. За кількісний та якісний склад стічних вод субспоживача повну відповідальність несе споживач.

1.16. У випадку відмови споживача відповідати за якість і кількість стічних вод субспоживача, субспоживач повинен укласти окремих договір з КП «Черкасиводоканал» і одержати дозвіл на скидання стічних вод.

1.17. Для всіх споживачів, що скидають стічні води в систему каналізації Черкаси, встановлюються єдині допустимі концентрації забруднюючих речовин (далі - ДК) (п. 1.18 табл. 1). ДК забруднюючих речовин встановлюються, виходячи з технічних можливостей міської каналізаційної мережі та очисних споруд, на підставі затверджених гранично допустимих концентрацій (далі - ГДК) забруднюючих речовин, які надходять з очищеними стічними водами в водний об'єкт і якісного складу води із міськводопроводу, та з урахуванням вимог Правил приймання, Правил охорони поверхневих вод від забруднення

зворотними водами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 1999 р. № 465, та Правил користування.

1.18. При відсутності індивідуальних ДК забруднюючих речовин, показники якості стічних вод споживачів не повинні перевищувати величини, вказані у таблиці 1.

Таблиця 1

Допустимі концентрації забруднюючих речовин якості стічних вод споживачів при скиді у каналізаційну мережу м. Черкаси

№ п/п	Показники якості стічних вод	Одиниця виміру	Допустимі концентрації забруднюючих речовин
1	Реакція середовища (рН)	од. рН	6,5 – 9,0
2	БСК ₅	МгО ₂ /дм ³	132,5
3	ХСК	мгО/дм ³	400,0
4	Завислі речовини	мг/дм ³	141,7
5	Хлориди	мг/дм ³	288,7
6	Сульфати	мг/дм ³	400,0
7	Іони амонію	мг/дм ³	14,3
8	Нітриди	мг/дм ³	0,5
9	Нітраги	мг/дм ³	23,8
10	Нафтопродукти	мг/дм ³	3,93
11	Жири	мг/дм ³	10,0
12	АПАР	мг/дм ³	1,24
13	Фосфати	мг/дм ³	3,44
14	Сірководень	мг/дм ³	1,0
15	Залізо загальне	мг/дм ³	1,13
16	Хром ³⁺	мг/дм ³	0,69
17	Хром ⁶⁺	мг/дм ³	0,69
18	Цинк	мг/дм ³	0,08
19	Мідь	мг/дм ³	0,015
20	Нікель	мг/дм ³	1,38
21	Кадмій	мг/дм ³	0,18
22	Формальдегід	мг/дм ³	1,62
23	Феноли	мг/дм ³	0,14

1.19. Перелік речовин, що заборонені до скидання в систему каналізації м. Черкаси (пп. 4.2 – 4.5), встановлюється єдиним для стічних вод усіх категорій споживачів.

1.20. Споживачі несуть встановлену законодавством відповідальність за порушення цих Правил і за аварійні ситуації, що можуть виникнути на міських каналізаційних мережах і очисних спорудах внаслідок скидання споживачем у каналізацію забруднень, що кількісно і якісно не відповідають вимогам цих Правил.

Примітка.

Дані виписані з Журналу реєстрації результатів вимірювань стічних вод споживачів №15-18/1-06

Журнал реєстрації відбору проб стічної води

Дата відбору	Час відбору	Номер проби	Місце відбору проб (назва, адреса)	Об'єм проб	Час доставки в лабораторію	Підпис пробо-відбірника	Примітка

Журнал консервування проб

Дата і час відбору проб	№ проби	Дата і час консервування проб	Назва показника	Метод консервування	Термін придатності	Підпис лаборанта

Інформація про об'єми, консервування та зберігання проб

Назва показника	Тип посуду*	Об'єм та методика наповнення	Відомості про консервування та зберігання проб	Термін проведення досліджень
Температура, °С	П, С	1-2 дм ³		Під час відбору проб
Алюміній, мг/дм ³	П	Не менше 250 см ³	Консервування конц. HNO ₃ до рН < 2	2 години 1 місяць
АПАР, мг/дм ³	С спецпідготування посуду по МВВ окремий посуд	Не менше 1,0 дм ³	Охолодження від +2 до +5°С консервування: 2 см ³ хлороформу на 1 дм ³ проби	В день відбору 1 тиждень
БСК, мгО ₂ /дм ³	С окремий посуд	0,5-1,0 дм ³	Охолодження від +2 до +5°С і зберігання в темряві.	24 години

Показники якості, які контролюються

1	Водневий показник, од. рН	од. рН	
2	БСК ₅ , мгО ₂ /дм ³	мгО ₂ /дм ³	
3	ХСК, мгО/дм ³	мгО/дм ³	
4	Завислі речовини, мг/дм ³	мг/дм ³	
5	Хлориди, мг/дм ³	мг/дм ³	
6	Сульфати, мг/дм ³	мг/дм ³	
7	Іони амонію, мг/дм ³	мг/дм ³	
8	Нітрити, мг/дм ³	мг/дм ³	
9	Нітрати, мг/дм ³	мг/дм ³	
10	Нафтопродукти, мг/дм ³	мг/дм ³	
11	Жири, мг/дм ³	мг/дм ³	
12	АПАР, мг/дм ³	мг/дм ³	
13	Фосфати, мг/дм ³	мг/дм ³	
14	Сірководень, мг/дм ³	мг/дм ³	
15	Залізо загальне, мг/дм ³	мг/дм ³	
16	Хром ³⁺ , мг/дм ³	мг/дм ³	
17	Хром ⁶⁺ , мг/дм ³	мг/дм ³	
18	Цинк, мг/дм ³	мг/дм ³	
19	Мідь, мг/дм ³	мг/дм ³	
20	Нікель, мг/дм ³	мг/дм ³	
21	Кадмій, мг/дм ³	мг/дм ³	
22	Формальдегід, мг/дм ³	мг/дм ³	
23	Феноли, мг/дм ³	мг/дм ³	

1.21. У випадку зміни умов каналізування міста, введення нових норм і вимог до якості очищення, категорії водного об'єкту або інших причин, що призводять до раніше непередбачених змін кількості, складу, властивостей міських стічних вод, КП «Черкасиводоканал» за узгодженням з органами місцевого самоврядування має право змінити раніше узгоджені вимоги до умов скидання стічних вод даного споживача стосовно до нової обстановки і визначити термін, протягом якого споживачем повинні бути проведені відповідні заходи.

1.22. Каналізаційні з'єднувальні лінії та дворові каналізаційні мережі споруджуються споживачами за власний рахунок.

2. Права та обов'язки КП «Черкасиводоканал» та споживачів, які користуються послугами міської каналізації

2.1. КП «Черкасиводоканал» має право:

1) розробляти, погоджувати та представляти на затвердження органам місцевого самоврядування місцеві Правила приймання стічних вод у міську каналізаційну мережу, а також зміни і доповнення до них;

2) здійснювати обстеження локальних очисних споруд і каналізаційної мережі споживачів, вимагати від споживачів надання інформації та документів щодо зазначених мереж і споруд, які перебувають на балансі споживачів, їх технічного стану, в тому числі документів, що підтверджують проведення відновлення пропускної здатності трубопроводів та колекторів, хімічних реагентів, що використовуються споживачами та спричиняють забруднення у стічних водах (сертифікати, переліки, проекти), вивозу та утилізації осадів стічних вод, вжиття заходів з метою дотримання якості та режиму скидання стічних вод згідно з вимогами цих Правил;

3) контролювати якість, кількість і режим скидання стічних вод споживачами;

4) пред'являти споживачам у встановленому порядку рахунки за скид понаднормативних забруднень із застосуванням коефіцієнта кратності, який враховує рівень небезпеки скинутих забруднень, при порушенні цих Правил;

5) здійснювати раптовий (у будь-яку годину доби), не погоджений зі споживачами заздалегідь, відбір проб для контролю за якістю стічних вод, що скидаються. Порядок та періодичність відбору проб визначаються в цих Правилах;

6) вимагати від споживача будівництва локальних очисних споруд при систематичному скиді понаднормативних забруднень, встановлення на випусках стічних вод у контрольних колодязях (камерах) пристроїв для регулювання режиму скиду і визначення кількості та якості стічних вод згідно з цими Правилами;

7) відмовляти в прийманні до каналізації додаткових об'ємів стічних вод або забруднюючих речовин при роботі очисних споруд каналізації з гідравлічним перевантаженням або перевантаженням щодо забруднень;

8) обмежувати скид стічних вод у міську каналізацію при невиконанні споживачем цих Правил та заходів з нормалізації якості та режиму скиду стічних вод.

вод, а також при несвоєчасній оплаті ним послуг водовідведення та рахунків за скид стічних вод з понаднормативними забруднення;

9) відключати споживачів від мереж водопроводу та каналізації:

- після письмового попередження не менше ніж за п'ять діб у разі:

1) відсутності договору або ухиленні від укладання або продовження (переукладення) договору;

2) несплати або несвоєчасної оплати послуг водовідведення;

3) несплати або несвоєчасної оплати рахунків за скид стічних вод з понаднормативними забрудненнями;

4) невиконання споживачами умов договору, цих Правил та заходів з нормалізації якості та режиму скиду стічних вод;

- негайно після усного попередження у разі:

1) загрози виходу з ладу систем централізованого водовідведення;

2) порушення технологічного режиму роботи КОС;

3) самовільного приєднання споживачем до систем централізованого водовідведення та/або самовільного скидання стічних вод до систем централізованого водовідведення виробника.

При цьому за збитки таких споживачів КП «Черкасиводоканал» відповідальності не несе. Підключення до систем водовідведення здійснюється після усунення обставин, що спричинили відключення;

10) у разі виявлення порушень споживачами умов скидання стічних вод, вимог цих Правил та умов укладеного з КП «Черкасиводоканал» договору, вимагати їх усунення в установлені КП «Черкасиводоканал» строки та вживати заходів впливу, передбачених договором та цими Правилами;

11) вимагати від споживачів, об'єкти яких розташовані в житлових будинках та мають стічні води технологічного або побутового походження, забезпечення водовідведення стічних вод об'єкта окремо облаштованим каналізаційним випуском з облаштуванням контрольного колодезя;

12) пред'являти споживачам претензії та позови (в установленому порядку) щодо відшкодування збитків, заподіяних системам комунальної каналізації, а також виставляти рахунки за скид понаднормативних забруднень;

13) на компенсацію грошових сум, що були сплачені КП «Черкасиводоканал» з причини порушення природоохоронного законодавства, за рахунок тих споживачів, які порушували ці Правила та умови договору;

14) погоджувати проектну документацію на будівництво локальних очисних споруд споживача, проводити вибірковий контроль ефективності їх роботи та вимагати їх налагодження або реконструкції для досягнення вимог цих Правил;

15) застосовувати в разі порушень умов договору передбачені договором санкції та розірвання договірних відносин.

2.2. КП «Черкасиводоканал» зобов'язаний:

1) забезпечити приймання і відведення стічних вод у межах розрахункових проектних показників очисних споруд згідно з вимогами Правил охорони

9.4. Якщо відбір проб проводиться з колодезя, розташованого на вулиці населеного пункту, місце робіт повинне бути забезпечене огороженням і показчиками.

9.5. На місці відбору проб стічних вод забороняється приймати їжу, палити.

9.6. Після відбору проб стічних вод одяг пробовідбірника при необхідності повинен бути очищений і продезінфікований.

АКТ №

відбору проб стічних вод споживачів м. Черкаси

20__ р.

Час та місце відбору проби:

Представник КП «Черкасиводоканал» - пробовідбірник:

Представник споживача - відповідальна особа:

Мета відбору – контроль якості стічної води

Вид проби - контрольна

Спосіб відбору – ручний, пробовідбірник для відбору виготовлений із нержавіючої сталі

Об'єм відібраної проби:

Підписи:

Представник КП «Черкасиводоканал»:

(підпис, ППП)

№ телефона: (0472) 63-58-10

Представник споживача

(підпис, ППП)

№ телефона:

Інша інформація: № акту відповідає № відібраних проб; відбір проб здійснюється в скляний темний посуд, а для визначення рН в пластиковий; замір температури проводиться на місці відбору проб повіреним термометром; транспортування проб здійснюється в термосумках з холодоагентом на транспорті водоканалу.

питань охорони праці, вступний інструктаж. Вступний інструктаж проводиться спеціалістами служби охорони праці в кабінеті охорони праці.

Після вступного інструктажу пробовідбірник проходить первинний інструктаж на робочому місці. Після первинного інструктажу на робочому місці до початку самостійної роботи пробовідбірник повинен під керівництвом досвідченого кваліфікованого працівника пройти стажування протягом не менше 2 – 15 змін. Допуск до стажування оформляється наказом по підприємству.

Після стажування, пробовідбірник до його допуску до самостійної роботи, проходить в комісії підприємства, яка призначена наказом, перевірку знань з питань охорони праці і пожежної безпеки.

До самостійної роботи пробовідбірник допускається розпорядженням по лабораторії після перевірки знань з питань охорони праці. Періодична перевірка знань пробовідбірника проводиться 1 раз на рік.

Перед проведенням відбору проб необхідно ознайомитися з правилами техніки безпеки, що діють на конкретному об'єкті, і виконувати їх.

9.2. При відборі проб стічних вод з мереж каналізації, в контрольних колодязях, на насосних станціях та очисних спорудах слід враховувати наступні фактори ризику:

- наявність вибухонебезпечних газів і газових сумішей;
- можливість отруєння сірководнем, чадним газом, метаном та ін.;
- нестача кисню;
- можливість зараження патогенними мікроорганізмами;
- травми при падінні;
- утоплення;
- опіки.

9.3. Проводивідбірник, приступаючи до виконання своїх обов'язків, повинен дотримуватись наступних вимог з охорони праці:

- при проїзді в автомобілі підприємства до місця відбору проб користуватись паском безпеки;
- при транспортуванні проб в автомобілі користуватись спеціальними сумками (перевозити проби в целофанових кульках, тощо, забороняється);
- відбір проб здійснювати з КК кожного споживача у присутності відповідальної особи за експлуатацію даного об'єкту;
- місця відбору проб мають бути обладнанні захисним устаткуванням і мати вільний доступ до них;
- відбір проб стічних вод і переливання проб в посудини для зберігання повинен проводитись в гумових рукавичках і спецодязі;
- перед відбиранням проб з КК необхідно пам'ятати про їх можливу загазованість вогнебезпечними та токсичними речовинами, по цій причині необхідно забезпечити їх провітрювання на протязі 15 хвилин;
- переносити проби необхідно у спеціальних ящиках або сумках;
- посуд після стічної води, пробовідбірник повинен промити проточною водою, після чого знезаразити дезрозчином.

поверхневих вод від забруднення зворотними водами у разі відповідності якості і режиму скиду стічних вод споживачів умовам укладеного договору, вимогам цих Правил та за умови відсутності заборгованості за послуги водовідведення;

2) встановлювати кожному споживачу кількісні показники приймання стічних вод до міської каналізації, а також вимоги щодо додержання певного режиму скиду стічних вод з урахуванням діючих вимог водокористування при укладанні договорів з споживачами на послуги водовідведення;

3) доводити споживачам протягом місячного терміну після внесення змін до них Правил зміни у вимогах до якісних показників стічних вод споживачів, пов'язаних із змінами лімітів на скид забруднюючих речовин у водні об'єкти;

4) здійснювати нагляд за технічним станом систем каналізації міста, умовами скиду стічних вод споживачів та за виконанням споживачами цих Правил і вимог договору.

2.3. Споживачі мають право користуватися послугами міської каналізації з приймання, відведення і очищення стічних вод після виконання ними вимог щодо приєднання споживачів до комунальної або відомчої каналізації відповідно до Правил користування та укладеного договору на водовідведення.

2.4. Споживачі зобов'язані:

1) виконувати в повному обсязі вимоги цих Правил та договору на водовідведення, своєчасно оплачувати рахунки КП «Черкасиводоканал» за надані послуги;

2) дотримуватись встановлених КП «Черкасиводоканал» кількісних та якісних показників стічних вод на каналізаційних випусках споживача;

3) сплачувати рахунки за скид стічних вод з перевищенням ДК забруднюючих речовин в строки встановлені цими Правилами;

4) виконувати на вимогу КП «Черкасиводоканал» до визначеного ним строку попереднє очищення забруднених стічних вод на локальних очисних спорудах з обов'язковою утилізацією або вивезенням утворених при цьому осадів, якщо стічні води споживачів не відповідають вимогам цих Правил та умовам укладеного з виробником договору;

5) при збільшенні об'ємів стічних вод - звернутися до КП «Черкасиводоканал» за одержанням нових технічних умов на приймання стічних вод споживача до міської каналізації та переоформленням договору;

6) надавати працівникам КП «Черкасиводоканал» необхідну інформацію щодо своєї системи водовідведення та вільний доступ до неї, а також допомогу під час відбору проб стічних вод споживачів, вивчення режиму їх скиду, обстеження системи водовідведення та локальних очисних споруд;

7) при порушенні цих Правил вживати необхідні заходи для усунення порушень, а також інформувати про це КП «Черкасиводоканал» та органи охорони природи;

8) компенсувати збитки, заподіяні стічними водами системам міської каналізації, водному об'єкту або іншим споживачам міської каналізації;

9) брати участь у ліквідації аварій і заміні аварійних каналізаційних мереж власними силами та засобами, а також у відшкодуванні капітальних витрат на відновлення системи централізованого водовідведення КП «Черкасиводоканал» у разі погіршення її технічного стану та аварійних руйнувань з вини споживача;

10) здійснювати систематичний контроль за кількістю та якістю стічних вод, які скидаються ними до систем централізованого водовідведення, згідно з графіком відбору проб, погодженим з КП «Черкасиводоканал», надавати КП «Черкасиводоканал» інформацію про обсяги та якісний склад стічних вод, які скидають до систем централізованого водовідведення;

11) у разі зміни у своєму водовідведенні (передача будівель та каналізаційних мереж іншим власникам/користувачам, зміна технологічних процесів або зміна на 30% і більше попередніх обсягів водовідведення, виконання будівельних робіт на території об'єкта (у разі якщо воно впливає чи може вплинути на виконання споживачем вимог до скиду, виданих виробником), приєднання субспоживача тощо) повідомляти виробника у семиденний строк про виникнення таких змін, в установленому порядку отримувати у виробника технічні умови на водопостачання і водовідведення об'єкта та вносити відповідні зміни до договору;

12) укладати новий договір з виробником у разі зміни власника об'єкта;

13) визначати не менше двох представників, уповноважених представляти споживача під час відбору проб стічних вод, про що у триденний строк повідомляють виробника у письмовій формі та забезпечують присутність уповноваженого представника безпосередньо під час відбору проб стічних вод виробником.

3. Відповідальність споживачів за порушення, що допущені при скиданні стічних вод у міську каналізаційну мережу

3.1. Всі пункти (позиції) розділу 3 складені згідно з наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 01.12.2017 № 316 «Про затвердження Правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення та Порядку визначення розміру плати, що справляється за понаднормативні скиди стічних вод до системи централізованого водовідведення» та Правил користування.

3.2. У разі стягнення з КП «Черкасиводоканал» органами Мінекоресурсів України збору за понадлімітні обсяги скидів або відшкодування збитків, заподіяних унаслідок порушення природоохоронного законодавства, КП «Черкасиводоканал» може пред'являти регресний позов на всю суму збитків споживачам, з вини яких це сталося.

3.3. При необхідності переключення аварійних або заміни зруйнованих мереж і споруд каналізації внаслідок агресивного впливу стічних вод споживачів або механічної дії міського транспорту на колектор кошторисну вартість цих робіт (загальні капітальні вкладення) $K_{зар}$ розподіляють між споживачами, які скидали стічні води з порушенням цих Правил і з вини яких сталося їх руйнування, згідно з формулою:

7.8. При заповненні посуду пробою слід уникати сильного перемішування, розриву струменя або захвату повітря пробою.

7.9. Відбір проб для визначення фізико-хімічних параметрів здійснюється із заповненням посуду під пробку, щоб уникнути контакту з повітрям та інтенсивного струсу проби.

7.10. Відбір проб для визначення нафтопродуктів, жирів та масел повинен проводитись без ополіскування та переливу.

7.11. Безпосередньо на місці відбору проводиться вимірювання температури відібраної стічної води та фіксація сульфідів.

8. Транспортування та зберігання проб

8.1. Основні вимоги щодо зберігання та поводження з пробами наведено в ДСТУ ISO 5667-3-2001.

8.2. Проби стічних вод доставляються виробником. Транспортування проб здійснюється будь-яким дозволеним видом транспорту, який забезпечує збереження проб та їх швидку доставку. Перевезення проб стічних вод в громадському транспорті не допускається.

8.3. При транспортуванні необхідно виключити перегрів проб. Використання простого охолодження (холодоагент) та зберігання проби в темному місці (темному посуду) є достатнім для доставки проби в лабораторію.

8.4. Після доставки в лабораторію відібрані проби стічних вод реєструються в спеціальному журналі (додаток 2 до Порядку відбору проб) та передаються інженеру-лаборанту для розподілення і виконання роботи.

8.5. Зберігання проб стічних вод із дотриманням дозволених термінів припускається лише у випадку неможливості проведення аналізу відразу після відбору проб.

У випадку неможливості виконання лабораторних досліджень одразу після відбору проб, їх необхідно консервувати згідно нормативної документації на проведення вимірювань та зберігати в холодильнику, призначеному для цих цілей.

Якщо для визначення різних компонентів проби потрібні різні способи консервації, то проби відбирають в різний посуд і проводять консервацію, необхідну для кожного з визначених показників.

Записи стосовно консервування проб реєструються в спеціальному журналі (додаток 3 до Порядку відбору проб).

Інформацію про консервування проб наведено в додатку 4 до Порядку відбору проб.

Посудини, що містять проби, повинні зберігатися і бути закритими таким чином, щоб не погіршувалася їх вміст, та не відбувалася втрата її частини під час транспортування.

9. Охорона праці при відборі та транспортуванні проб

9.1. До відбору проб стічної води допускаються особи не молодші 18 років, які мають відповідну професію, пройшли медичний огляд, спеціальне навчання з

Крім того, пробовідбірник повинен:

- перевірити наявність бланків актів відбору проб;
- перевірити обладнання та його придатність для відбору проб (відсутність подряпин, тріщин, зношуваності кріплень мотузок);
- впевнитись в цілісності посуду для відбору проб, його герметичності;
- перевірити наявність знезаражуючого засобу;
- покласти в термосумки холодоагент з холодильника;
- перевірити засоби індивідуального захисту.

7.2. Відбір проб може проводитися ручними або автоматичними пробовідбірними пристроями.

Основні вимоги до пробовідбірних пристроїв – по ДСТУ ISO 5667-2-2003, ДСТУ ISO 5667-10-2005.

В якості ручних пробовідбірників можуть застосовуватися черпаки, відра, широкогорлі склянки, ручні батометри (типу батометров Рутгнера або Каммерера - трубки об'ємом 1 - 3 дм³ з кришками з обох кінців), спеціальні пробовідбірники для поверхневої плівки.

7.3. Проби відбираються в спеціально підготовлений та підписаний (номер акта відповідає номеру проби) скляний темний чи пластиковий посуд з притертими скляними та пластиковими пробками, який ставиться в термосумки, які захищають пробу від забруднення та нагрівання. Термосумки обладнані холодоагентом. Зовнішня та внутрішня поверхні сумки придатні для миття водою та знезаражуючим засобом.

7.4. На посуді, що містить у собі проби, повинне бути чітке і тривке маркування, що дозволяє однозначно ідентифікувати пробу в лабораторії.

7.5. Обладнання та посуд повинні зберігатися таким чином, щоб забезпечити їх максимальну чистоту.

7.6. Засоби для ручного відбирання проб потрібно виготовляти з інертного матеріалу, що не впливає на склад проби, яку буде проаналізовано не відразу після відбирання проб.

7.7. Засоби відбору необхідно мити теплою водою з мийним (безфосфатним) засобом та ретельно прополіскувати проточною водою.

Засоби для відбирання проб перед використанням можна прополоскати стічною водою, з якої буде відібрано пробу, щоб у такий спосіб мінімізувати ризик забруднення проби.

Засоби для відбирання проб не можна обполіскувати стічною водою, якщо це вплине на аналіз (наприклад аналіз нафтопродуктів і жирів).

В більшості випадків під час підготовки посуду до відбору, ємкість треба наповнити розчином 1,0 моль/дм³ азотної або соляної кислот і залишити у такому стані щонайменше на один день, після чого ретельно промити дистильованою водою.

Для визначення фосфатів, кремнію, бору і поверхнево-активних речовин не треба використовувати мийних засобів.

$$K_i = \frac{Q_i \times Ш_i}{\sum_{i=1}^n Q_i \times Ш_i} \times K_{заг.},$$

де K_i - відшкодування заподіяних збитків i -м споживачем на відновлення зруйнованих мереж і споруд, тис. грн.;

Q_i - середньодобова витрата стічних вод, які скидає i - тий споживач, м³/добу;

$Ш_i$ - сума платежів за скид понаднормативних забруднень з агресивними властивостями, стягнута КП «Черкасиводоканал» за останні три роки з i -го споживача, тис. грн.

3.4. Розрахунок участі споживачів у відновленні зруйнованих мереж і споруд каналізації виконує КП «Черкасиводоканал» та подає на затвердження органам місцевого самоврядування, які приймають рішення про першочергові відновлювальні роботи. Якщо споживач відмовляється від участі в цих роботах, КП «Черкасиводоканал» застосовує до нього заходи, передбачені договором.

3.5. При засміченні каналізаційних мереж за провиню споживачів, споживачі відшкодовують витрати на проведення робіт з відновлення пропускної спроможності трубопроводів та колекторів з залученням їх сил та засобів.

3.6. Величина плати за скид стічних вод у систему каналізації населеного пункту розраховується КП «Черкасиводоканал» за формулою:

$$П_c = T \times Qd + 5T \times Qpd + Qpz \times K_k \times T$$

де - T - тариф, встановлений за надання послуг водовідведення споживачам, грн./м³;

Qd - об'єм скинутих споживачем стічних вод у межах, обумовлених договором, м³;

Qpd - об'єм скинутих споживачем стічних вод понад обсяги обумовлені договором, м³;

Qpz - об'єм скинутих споживачем стічних вод з понаднормативними забрудненнями, м³;

K_k - коефіцієнт кратності, який враховує рівень небезпеки скинутих забруднень для технологічних процесів очищення стічних вод та екологічного стану водойми.

3.7. У разі виявлення залпового скиду забруднюючої речовини застосовується коефіцієнт кратності $K_k = 20$.

3.8. У разі відхилення показника рН від установлених меж від 0,5 до 1,5 одиниць включно застосовується $K_k = 2$; від 1,5 до 2 одиниць – $K_k = 5$; від 2 та більше одиниць – $K_k = 10$.

3.9. У разі перевищення відношення ХСК/БСК₅ ≤ 2,5 коефіцієнт кратності визначають за формулою

$$K_k = \frac{ХСК}{2,5 \times БСК_5} - 1$$

де ХСК - хімічне споживання кисню,

БСК₅ - біохімічне споживання кисню протягом п'яти діб.

3.10. У разі скиду стічних вод з температурою вище ніж 40°C або скиду тільки мінеральних солей застосовується $K_k = 2$.

3.11. У разі виявлення факту порушення інших загальних вимог (скид конденсату, дощового та дренажного стоку при роздільній системі каналізації, скид речовин, заборонених до скидання до системи централізованого водовідведення, тощо) застосовується $K_k = 5$.

3.12. У разі виявлення КП «Черкасиводоканал» під час контролю якості стічних вод, що скидають споживачі, перевищення фактичної концентрації одного виду забруднення (C_f) понад установлену цими Правилами допустимою концентрацією (ДК) коефіцієнт кратності (K_k) для розрахунку плати за скид понаднормативних забруднень визначають за формулою:

$$K_k = \frac{C_f}{DK} - 1$$

Коефіцієнт кратності при перевищенні ДК однієї речовини не може перевищувати 5, крім випадків, передбачених пунктами 3.7, 3.8 цього розділу

3.13. Якщо виробником встановлено факт скиду споживачем токсичних або радіоактивних забруднень, приймання яких до системи централізованого водовідведення виробника не було обумовлено договором, коефіцієнт кратності $K_k = 5$.

3.14. При встановленні факту одночасного скидання в міську каналізацію декількох забруднюючих речовин у концентраціях, що перевищують ДК, коефіцієнт кратності K_k визначається за формулою:

$$K_k = \sum_{i=1}^n \frac{C_{fi} - DK_i}{DK_i}$$

де C_{fi} - фактична концентрація в стічних водах споживача i -ї речовини;

DK_i - допустима концентрація i -ї речовини, яку встановлено договором та цими Правилами для даного споживача.

Загальний коефіцієнт кратності з урахуванням перевищення допустимої концентрації кількох речовин та інших порушень не може бути більше ніж 10. Якщо за розрахунком K_k більше ніж 10, приймають $K_k = 10$, крім випадків, передбачених пунктом 3.7 цього розділу.

3.15. У разі перевищення споживачем договірних об'ємів стічних вод, що скидаються в міську каналізацію, послуги КП «Черкасиводоканал» споживач оплачує в п'ятикратному розмірі встановленого тарифу відповідно до договору.

3.16. Споживачі (усі категорії), що здійснюють скид та не мають договору (або після закінчення строку його дії) сплачують КП «Черкасиводоканал» в п'ятикратному розмірі встановленого тарифу за весь об'єм скинутих за час відсутності договору стічних вод.

представника споживача та фіксується у спеціальному акті відбору проб, який підписують як представник виробника, так і представник споживача. Форма акту відбору надана в додатку № 1 до Порядку відбору проб.

5.6. Споживачі повинні надавати можливість і сприяти відбору проб стічної води виробником у будь-який час доби, забезпечуючи при цьому надання необхідних відомостей щодо системи каналізації, та виділяти уповноваженого представника для відбору проб.

Уповноваженим представником споживача для відбору проб може бути особа, яка вказана в договорі на водовідведення, або призначена наказом по підприємству, чи інший представник, який має офіційне доручення щодо права відбору проб.

Відмова споживача виділити уповноваженого представника для відбору проб фіксується в акті за підписом представника виробника, виробник виставляє споживачу рахунок за понаднормативний скид забруднень з коефіцієнтом $K_k = 2$ за розрахунковий місяць, у якому було вчинено порушення.

Зволікання з допуском уповноваженого представника виробника на територію споживача для відбору проб (більше ніж 30 хвилин після його прибуття) або створення перешкод у відборі проб з боку представників споживача фіксується в акті за підписом представника виробника. Виробник виставляє споживачу рахунок за понаднормативний скид забруднень з коефіцієнтом $K_k = 5$ за розрахунковий місяць, у якому було вчинено це порушення.

6. Місяця відбору проб

6.1. Відбір проб при скиданні стічних вод споживача до міської каналізаційної мережі виконується з контрольних колодязів, що знаходяться на каналізаційному випуску споживача, безпосередньо перед приєднанням до збірної чи головного каналізаційного колектора виробника або з іншого колодязя, визначеного за згодою між виробником та споживачем.

6.2. Об'єднання випусків стічних вод від кількох споживачів дозволяється після облаштування контрольного колодязя (КК) на випуску кожного з них.

6.3. Один чи декілька КК, що підключені до каналізаційної мережі, мають бути зазначені на схемі та мати ідентифікаційні номери (таблички). Схеми підключення КК до каналізаційної мережі з їх маркуванням затверджуються керівником споживача за узгодженням з виробником і передаються до виробника.

6.4. У випадку наявності двох і більше КК, виробником надається інформація про обсяг стічних вод, що скидаються, або їх відсоткове співвідношення індивідуально для кожного колодязя. Контрольні колодязі облаштовуються та експлуатуються споживачем.

7. Техніка та посуд для відбору проб

7.1. Перед виїздом на відбір пробовідбірник консультується з аналітиками лабораторії виробника, які проводять дослідження складу та властивостей стічних вод, стосовно посуду та об'єму проб стічної води, що підбираються згідно додатку 4 до Порядку відбору проб.

виробника.

Якщо результати досліджень контрольної та арбітражної проб не збігаються в межах допустимої похибки, робиться висновок про неможливість встановлення наявності чи відсутності перевищення допустимих ДДК в стічних водах споживача.

4.10. У випадку звернення споживача до виробника з проханням повторного відбору проб або проведення додаткового контролю складу та властивостей стічних вод, що відводяться споживачем до каналізаційної мережі, відбір та аналіз проб виконується лабораторією виробника за рахунок споживача. Повторний відбір не проводиться, якщо перший відбір проводився при зафіксованому залповому скиді стічних вод споживача

5. Порядок відбору проб

5.1. З метою контролю складу і властивостей стічних вод споживача, виробник здійснює відбір контрольних проб. Виявлені в цих пробах перевищення вмісту забруднюючих речовин понад допустимі є підставою для нарахування плати за скид понаднормативних забруднень.

5.2. Відбір проб проводиться з контрольного колодязя споживача відповідно до схеми розмежування.

5.3. Частота відбору проб стічних вод встановлюється згідно з Графіком відбору проб стічних вод, що приймаються у міську каналізаційну мережу. Лабораторний контроль здійснюється згідно з Робочою програмою контролю стічної води споживачів, затверджених головним інженером виробника. Виробник має право здійснювати раптовий (в будь-який час доби) не узгоджений з споживачем заздалегідь відбір контрольних проб стічної води.

5.4. У випадку виявлення (на підставі візуальної оцінки або нехарактерного запаху) залпових скидів стічних вод, що надходять на очисні споруди або перекачуючі каналізаційні насосні станції, обслуговуючий персонал споруд оперативно передає інформацію адміністрації виробника для організації відбору проб.

Для виявлення порушника необхідно оперативно обстежити каналізаційний колектор через оглядові колодязі, щоб визначитись з напрямком потоку і відібрати споживачів, які знаходяться в цьому напрямку.

Для споживача, у якого зафіксований залповий скид стічних вод, складається акт відбору із зазначення часу початку скиду (це є час повідомлення адміністрації виробника обслуговуючим персоналом), який підписується представниками обох сторін.

Припинення залпового скиду підтверджується результатами лабораторних досліджень.

5.5. Відбір контрольних проб стічних вод споживача, виконується уповноваженими представниками виробника – пробовідбірниками, які мають необхідну професійну підготовку та несуть відповідальність за відбір, доставку, зберігання проб, оформлення документів, дотримання правил техніки безпеки при відборі та доставці проб до лабораторії.

Відбір контрольних проб здійснюється в присутності уповноваженого

3.17. При навмисному приховуванні факту скидання об'єму забруднень понад дозволений, або несвоєчасному наданні інформації про скидання в систему каналізації міста виробничих стічних вод, що містять забруднюючі речовини, з споживача стягується плата в п'ятикратному розмірі встановленого тарифу на послуги з централізованого водовідведення.

4. Вимоги до стічних вод, що надходять у міську каналізаційну мережу

4.1. У міську каналізаційну мережу від споживачів приймаються стічні води, які:

- 1) не можуть бути використані у виробництві після локальної очистки;
- 2) не викликають порушень у роботі каналізаційних мереж, споруд і забезпечують безпеку їхньої експлуатації;
- 3) можуть бути очищені на очисних спорудах біологічної очистки разом із побутовими стічними водами міста до вимог ДБН В.2.5-75:2013 і Правил охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.1999 № 465.

4.2. Забороняється скидати у міську каналізаційну мережу стічні води споживачів, що містять:

- 1) речовини, які здатні захарашувати труби, колодязі, грати або відкладатися на стінках труб, колодязів, грат (сміття, ґрунт, абразивні порошки та інші грубодисперсні зависі, вапно, пісок, гіпс, металева та пластмасова стружка, канига, нерозчинні олії, жири, смоли, мазут, пивна дробина, хлібні дріжджі та інше);
- 2) тільки неорганічні речовини або речовини, які не піддаються біологічному розкладу;
- 3) речовини, що чинять руйнуючу дію на матеріал труб та елементи споруд каналізації;
- 4) пальні домішки і розчинені газоподібні речовини, які спроможні утворювати вибухонебезпечні суміші, агресивні гази з руйнуючим корозійним впливом на каналізаційні мережі і споруди, що чинять отруйний вплив на працюючий персонал;
- 5) речовини, для яких не встановлені ГДК у воді водойм рибогосподарського або культурно-побутового водокористування;
- 6) збудники інфекційних захворювань;
- 7) біологічно жорсткі поверхнево-активні речовини, які важко руйнуються;
- 8) токсичні і радіоактивні забруднення;
- 9) завислі і спливаючі речовини з концентрацією більш 500 мг/л;
- 10) температуру вище 40°;
- 11) рН нижче 6,5 або вище 9,0;
- 12) ХСК вище БСК₅ більш ніж у 2,5 рази;
- 13) концентровані маточні та кубові розчини;
- 14) дренажні води, конденсат і нормативно чисті виробничі стічні води;

- 15) організований поверхневий стік із територій промислових підприємств;
- 16) мати БСК, яке перевищує вказане в проекті очисних споруд каналізації м. Черкаси;
- 17) осади після локальних очисних споруд, відходи виробництва;
- 18) понадлімітні (перевищуючі договірні) об'єми.

4.3. Категорично забороняється скидання в каналізацію кислот і розчинників, бензину, дітилового ефіру, дихлорметану, бензолів та їхніх похідних, тощо. Забороняється скидання розчинів, що містять сірководень, сірковуглець, окис вуглецю, ціаністоводневу кислоту, пари легколетких вуглеводів і т. д.

4.4. Стічні води, що містять радіоактивні, токсичні та бактеріальні забруднення (солі важких металів, стічні води інфекційних лікувальних закладів та відділень), перед скиданням у каналізацію населених пунктів повинні бути знешкоджені і знезаражені на локальних очисних спорудах споживача з обов'язковою утилізацією або похованням утворених осадів.

4.5. Суворо забороняється таке об'єднання виробничих стічних вод у каналізаційних мережах, внаслідок якого утворюються емульсії, отруйні або вибухонебезпечні гази, а також велика кількість нерозчинних речовин.

4.6. У разі якщо на об'єктах споживачів здійснюються виробничі процеси, передбачені переліком виробничих процесів, при здійсненні яких споживач повинен мати локальні очисні споруди для попереднього очищення стічних вод перед їх скиданням до системи централізованого водовідведення та очищення стічних вод згідно з додатком 2 до цих Правил, а також при систематичному скиді понаднормативних забруднень, скидання стічних вод до систем централізованого водовідведення без попереднього їх очищення на локальних очисних спорудах не допускається, крім випадку, визначеному у пункті 4.9 цього розділу.

Локальні очисні споруди споживача мають відповідати вимогам технічних умов, виданих КП «Черкасиводоканал» відповідно до Правил користування.

4.7. Забороняється скидати до системи централізованого водовідведення без попереднього знешкодження та знезараження на локальних очисних спорудах з обов'язковою утилізацією або захороненням утворених осадів стічні води, що містять забруднюючі речовини, визначені у переліку забруднюючих речовин, що заборонені до скидання до системи централізованого водовідведення згідно з додатком 3 до цих Правил.

4.8. Якщо кількісні та якісні показники стічних вод споживача значно змінюються протягом доби, а показники концентрації забруднюючих речовин перевищують ДК, споживач повинен встановлювати спеціальні ємності-усереднювачі та пристрої, які забезпечують рівномірний протягом доби стічних вод.

4.9. Якщо споживач не може забезпечити виконання вимог цих Правил деякими показниками, він звертається до КП «Черкасиводоканал» із заявою та обґрунтуванням приймання понаднормативно забруднених стічних вод із зазначенням їх концентрацій та додає заходи доведення якості та режиму їх скиду до вимог цих Правил у строк, зазначений у договорі.

4.2. Виробник здійснює контрольні відбори проб стічних вод споживачів та проводить дослідження їх складу і властивостей з метою визначення відповідності встановленим вимогам.

4.3. Перелік параметрів складу та властивостей стічних вод та їх допустимі величини встановлюється Правилами приймання стічних вод у міську каналізаційну мережу м. Черкаси. Перелік додається до договору про надання послуг з централізованого холодного водопостачання та/або водовідведення, укладеного між виробником і споживачем, як невід'ємна частина цього договору.

Для споживачів, які мають стабільний склад стічних вод, що підтверджується результатами спостережень протягом декількох років, виробник може здійснювати лабораторний контроль за скороченою схемою за окремими характерними показниками.

4.4. Відбір проб проводиться шляхом ручного відбору контрольних проб.

4.5. При виконанні контрольного відбору стічних вод споживача, за його ініціативою, може бути відібрана паралельна чи паралельна та арбітражна проби стічної води. Для цього контрольна проба відбирається у достатньому об'ємі, який за призначенням ділиться на три проби: контрольна для виробника, паралельна для споживача та арбітражна.

Розділення на частини проби, призначеної для аналізу нафтопродуктів та інших речовин, що не повністю розчиняються у воді, не допускається. Необхідно провести в лабораторії виробника екстракцію, потім отриманий екстракт розділити на проби контрольну, паралельну та арбітражну.

Про відбір паралельної та арбітражної проб робиться відповідний запис в акті відбору.

4.6. Лабораторні аналізи контрольної та паралельної проб проводяться одночасно.

4.7. Арбітражна проба опечатується або опломбовується виробником та скріплюється підписами представників виробника та споживача і зберігається в холодильній шафі лабораторії виробника. Дослідження арбітражної проби за ініціативи споживача проводиться або одночасно з дослідженням контрольної та паралельної проб, або вона зберігається допустимий час до отримання результату аналізу паралельної проби.

Розпломбування та аналіз арбітражної проби виконується в арбітражній лабораторії в присутності представників обох сторін. Результати лабораторних досліджень та протокол розпломбування надаються обом сторонам.

4.8. Дослідження паралельної та арбітражної проб виконуються за кошти споживача.

4.9. В залежності від результату арбітражної проби робляться висновки щодо наявності чи відсутності перевищення допустимих викидів в стічних водах споживача.

У разі збігу в межах допустимої похибки результатів дослідження складу та властивостей стічної води, проведених в лабораторії виробника з результатами дослідження арбітражної проби, висновок щодо перевищень забруднюючих речовин в стічних водах споживача робиться за результатами аналізу лабораторії

відбір контрольних проб стічних вод;

стічна вода – вода, що утворилася в процесі господарсько – побутової і виробничої (крім шахтної, кар'єрної і дренажної води), а також відведена із забудованої території, на якій вона утворилася внаслідок атмосферних опадів;

споживач – юридична особа та фізична особа (абонент водоканалу), який уклав договір з водоканалом про надання послуг з централізованого холодного водопостачання та/або водовідведення;

субспоживач – суб'єкт господарювання, що скидає стічні води до системи централізованого водовідведення через мережі споживача за погодженням із споживачем і виробником на підставі договору зі споживачем і виробником.

3. Нормативні посилання

3.1. Порядок розроблений на підставі наступних нормативних документів:

- Правила користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, затверджені наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 № 190;

- Правила приймання стічних вод до системи централізованого водовідведення, затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 01.12.2017 № 316;

- МВВ – методик виконання вимірювань забруднюючих речовин;

- КНД 211.1.2.009-94 Гідросфера. Відбір проб для визначення складу властивостей стічних та технологічних вод;

- ДСТУ ISO 5667-1:2003 Якість води. Відбирання проб. Частина 1. Настанови щодо проекту програм проведення відбирання проб;

- ДСТУ ISO 5667-2:2003 Якість води. Відбирання проб. Частина 2. Настанови щодо методів відбирання проб;

- ДСТУ ISO 5667-3:2001 Якість води. Відбирання проб. Частина 3. Настанови щодо зберігання та поводження з пробами;

- ДСТУ ISO 5667-10:2005 Якість води. Відбирання проб. Частина 10. Настанови щодо відбирання проб стічних вод;

- КНД 211.1.2.017-95- КНД 211.1.4.043-95 Методика визначення складу властивостей і забруднюючих речовин у стічних водах;

- РНД 01-05-2002 – РНД 27-05-2002 Методика виконання вимірювань показників забрудненості в стічних водах.

4. Порядок контролю стічних вод, що скидаються до каналізаційної мережі

4.1. Контроль складу і властивостей стічних вод, що скидаються до каналізаційної мережі, повинен виконуватись безпосередньо виробником шляхом проведення відомчого лабораторного контролю або шляхом залучення інших лабораторій, які атестовані в галузі вимірювань показників стічних вод.

КП «Черкасиводоканал» розглядає подану заяву у п'ятнадцятиденний строк і укладає зі споживачем окремий договір про приймання понаднормативно забруднених стічних вод у разі можливості видалити означені забруднення на каналізаційних очисних спорудах ПАТ «Азот».

У договорі про приймання понаднормативно забруднених стічних вод визначають тимчасово погоджені концентрації забруднюючих речовин, розмір додаткової оплати за приймання понаднормативно забруднених стоків та строк виконання заходів для доведення якості та режиму їх скиду згідно з вимогами цих Правил, який має бути обґрунтованим та не може перевищувати трьох років.

У разі виявлення перевищення фактичної концентрації будь-якого показника над зазначеною в договорі про приймання понаднормативно забруднених стічних вод додаткова оплата послуг водовідведення здійснюється споживачем з коефіцієнтом кратності, який визначається згідно до цих Правил, але замість встановлених ДК для розрахунку застосовуються тимчасово погоджені концентрації, зазначені в договорі про приймання понаднормативно забруднених стічних вод.

4.10. При порушенні споживачем вимог п. 4.2 - 4.5 КП «Черкасиводоканал» має право ставити питання перед компетентними органами про притягнення винних до відповідальності.

4.11. Керівники споживача відповідають за збільшення об'єму і погіршення якісного складу стічних вод у порівнянні із зафіксованими в Договорі.

У випадку систематичного порушення споживачем цих Правил, а також причетності споживача до загазованості колекторів, КП «Черкасиводоканал» має право встановлювати для винних споживачів плату за скид понаднормативних забруднень.

4.12. Стічні води споживачів, що скидаються асенізаційним транспортом на зливальні станції, повинні відповідати вимогам цих Правил.

4.13. Стічні води субспоживача є складовою стічних вод споживача.

5. Порядок укладення договорів про скид стічних вод міську каналізаційну мережу

5.1. Підключення нових споживачів до системи каналізації дозволяється лише за наявності проекту приєднання до мереж каналізації населеного пункту, розробленого у відповідності до чинних норм проектування та узгодженого з КП «Черкасиводоканал» у встановленому порядку.

Приймання стічних вод споживачів у систему каналізації здійснюється за договорами.

5.2. Споживачі, які приєднані до системи каналізації, для укладання договору про приймання стічних вод подають КП «Черкасиводоканал» не менше ніж за місяць до початку скиду стічних вод або закінчення терміну попереднього договору такі документи:

1) лист-заявку на укладення договору на скид стічних вод із зазначенням пропонуваного до приймання у каналізацію об'ємів стічних вод, графіка їх скиду та характеристикою складу стічних вод за кожним з випусків;

- 2) схему внутрішньої каналізації об'єкта в масштабі 1:500 з каналізаційними мережами та випусками до міської каналізації;
- 3) індивідуальні норми водоспоживання та водовідведення на одиницю продукції або послуг;
- 4) довідку про місце заховання та об'єми твердих і рідких відходів;
- 5) форму № 2 - ТП (водгосп) державної статистичної звітності;
- 6) довідку про водокористування з усіх джерел;
- 7) довідку про площу покрівель будівель і споруд та асфальтобетонних покриттів;
- 8) характеристику виробничих процесів, які здійснюються на об'єктах споживача;
- 9) дозвіл на спецводокористування (у разі наявності власних джерел водокористування);
- 10) розрахунок-заявку на скид стічних вод із зазначенням запланованого об'єму стоків окремо по кожному випуску і характеристики їх якісного складу;
- 11) доручення або виписку з наказу споживача про призначення осіб, які уповноважені підписувати акти відбору проб каналізаційних стоків та брати участь при відборі проб.

При наявності у споживача локальних очисних споруд (відстійників, нафтоуловлювачів тощо) він надає:

- 1) схему локальних очисних споруд;
- 2) копію довідки про місце заховання відходів очистки і термінах їхнього вивозу, узгоджених із природоохоронними органами.

5.3. При розгляді матеріалів для укладання договору на скидання стічних вод споживач зобов'язаний надати КП «Черкасиводоканал» можливість:

- 1) обстежити об'єкт і відібрати проби стічних вод;
- 2) детально ознайомитися з технологією виробництва та одержати необхідну технологічну документацію.

5.4. Істотними умовами договору на скид (приймання) стічних вод споживачів у систему каналізації є:

- 1) обсяги та режим скиду стічних вод;
- 2) розмір та порядок оплати послуг водовідведення;
- 3) ДК забруднюючих речовин у стічних водах, що скидаються споживачем;
- 4) розмір та порядок плати за скид стічних вод з понаднормативними забрудненнями (з перевищенням ДК забруднюючих речовин) - визначається згідно Порядку визначення розміру плати, що справляється понаднормативні скиди стічних вод до системи централізованого водовідведення.
- 5) права та обов'язки сторін договору;
- 6) відповідальність сторін договору.

За згодою сторін договору в ньому можуть бути зазначені інші істотні умови.

ПОРЯДОК

відбору проб для визначення складу і властивостей стічних вод споживача при їх скиданні у міську каналізаційну мережу м. Черкаси

1. Загальні положення

1.1. Порядок відбору проб для визначення складу і властивостей стічних вод підприємств (далі - споживачі) при їх скиданні у міську каналізаційну мережу (далі - Порядок) встановлює вимоги щодо процедури відбору проб стічних вод та доставки їх в лабораторію для проведення лабораторних досліджень з метою визначення відповідності їх складу вимогам, встановленим Правилами приймання стічних вод у міську каналізаційну мережу м. Черкаси.

1.2. Порядок рекомендований для використання при відборі проб стічних вод споживача.

1.3. Порядок містить загальні вимоги до: видів проб, місць відбору проб, організації відбору, реєстрації, маркування та транспортування проб, охорони праці при відборі проб стічної води.

1.4. Відібрана проба повинна з найбільшою можливою повнотою відображати основні параметри хімічного складу та фізико-хімічних характеристик стічних вод. Способи відбору, консервування та зберігання проб повинні гарантувати незмінність хімічного складу та фізико-хімічних характеристик в інтервалі між відбором проб та їх аналізом.

2. Визначення термінів і скорочень

Арбітражна проба – частина об'єму води контрольної проби, аналіз якої здійснюється за рахунок споживача за його незгоди з результатами аналізу контрольної проби, яку провів виробник;

вимоги до скиду стічних вод – вимоги щодо режиму, кількісного та якісного складу стічних вод, які споживач скидає до системи централізованого водовідведення населеного пункту;

виробник – суб'єкт господарювання, який надає послуги з централізованого водовідведення (відведення та /або очищення стічних вод);

відбір проб – процес отримання типової проби з товщі води з контрольного колодязя споживача для дослідження складу та властивостей води;

ДК – допустима концентрація забруднюючої речовини, мг/дм³;

контрольний колодязь (КК) – колодязь на каналізаційному випуску споживача безпосередньо перед приєднанням до каналізаційного колектора виробника або в іншому місці за погодженням з виробником з вільним доступом виробника до такого колодязя;

контрольна проба – проба стічних вод споживача (субспоживача), відібрана виробником з контрольного колодязя з метою визначення складу стічних вод, що відводяться до системи централізованого водовідведення виробника;

паралельна проба – частина об'єму води контрольної проби для дослідження споживачем;

пробовідбірник – уповноважений представник виробника, який проводить

відходи обробки шкіри, відходи тваринництва та птахівництва, включаючи фекалії.

7. Тверді побутові відходи, сміття, що збирається під час сухого прибирання приміщень, будівельні матеріали, відходи і сміття, відпрацьований ґрунт і транспортуючі розчини від підземних прохідницьких робіт, ґрунт, зола, шлак, окалина, вапно, цемент та інші в'язучі речовини, стружка, скло, пілоподібні частки обробки металів, скла, каменю та інші мінеральні матеріали, рослинні залишки і відходи (листя, трава, деревинні відходи, плодоовочеві відходи тощо), за винятком попередньо гомогенізованих плодоовочевих відходів у побуті.

8. Волокнисті матеріали (натуральні, штучні або синтетичні волокна, в тому числі волосся, вовна), тара, пакувальні матеріали та їх елементи, металева стружка, тирса, окалина, синтетичні матеріали (полімерні плівки, гранули, пілоподібні частинки, стружка тощо).

9. Біомаса харчових, фармацевтичних виробництв та інших біотехнологічних процесів у разі концентрації, що перевищує вимоги до речовин за хімічним споживанням кисню, харчова продукція як придатна, так і неліквідна; сировина для її виробництва, сироватка сирна, барда спиртова і дріжджова, пивна хмільова дробина.

10. Речовини з Переліку забруднюючих речовин для визначення хімічного стану масивів поверхневих і підземних вод та екологічного потенціалу штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод, затвердженого наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 06 лютого 2017 року № 45, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20 лютого 2017 року за № 235/30103, які не увійшли до переліку речовин, що утворюються під час виробничих процесів, при здійсненні яких споживач повинен мати локальні очисні споруди для попереднього очищення стічних вод перед їх скиданням до системи централізованого водовідведення та очищення стічних вод, та переліку речовин, які не піддаються біологічній деструкції.

5.5. Підставами для відмови в укладенні договору на скид (приймання) стічних вод споживача в систему каналізації є:

- 1) забруднення стічних вод речовинами, скид яких у каналізаційні мережі заборонений розділом 4 цих Правил;
- 2) значне перевищення ДК забруднюючих речовин у стічних водах, яке призведе до порушення технологічних процесів очищення стічних вод;
- 3) перевантаження (вичерпання пропускної спроможності) каналізаційної мережі або очисних споруд.

5.6. При розширенні, реконструкції або будівництві об'єкта споживач зобов'язаний:

- 1) одержати ТУ на розробку проекту;
- 2) узгодити з КП «Черкасиводоканал» проектну документацію;
- 3) після закінчення будівництва одержати дозвіл на скидання стічних вод у каналізаційну мережу міста.

5.7. При будівництві локальних очисних споруд або їх реконструкції споживач зобов'язаний переоформити дозвіл на скидання та узгодити технологію очистки з КП «Черкасиводоканал».

КП «Черкасиводоканал» розглядає подані матеріали і у місячний термін видає дозвіл на скидання при відповідності документації цим Правилам. У випадку невідповідності споживач зобов'язаний узгодити з КП «Черкасиводоканал» необхідні заходи. На період оформлення дозволу може бути укладений тимчасовий договір.

5.8. Споживач, що підключився до каналізаційної мережі без договору з КП «Черкасиводоканал», може бути відключений від каналізації після офіційного повідомлення. До нього можуть бути застосовані санкції, відповідно до чинного законодавства, як до незаконно підключеного.

5.9. Будь-які зміни якісного або і кількісного складу стічних вод повинні погоджуватися споживачем з КП «Черкасиводоканал» у місячний термін.

5.10. КП «Черкасиводоканал» має право вимагати від споживачів розробку та узгодження заходів щодо доведення якості стоків до встановлених нормативів.

При відсутності заходів або невиконанні їх в узгоджений термін, КП «Черкасиводоканал» має право відключити споживача від каналізаційної мережі, після письмового попередження не менше ніж за п'ять діб.

6. Порядок контролю за скидом споживачами стічних вод у міську каналізаційну мережу м. Черкаси

6.1. Споживачі зобов'язані здійснювати контроль за кількістю та якістю стічних вод, які вони скидають до системи міської каналізації. Перелік забруднень, на наявність яких провадиться аналіз, та періодичність контролю встановлюються КП «Черкасиводоканал».

За наявності локальних очисних споруд споживачі повинні здійснювати кількісний та якісний контроль стічних вод, що надходять, очищених стічних вод та враховувати об'єми видалених із стічних вод осадів. На вивіз та утилізацію

осадів повинні бути оформлені відповідні документи (акти, накладні, рахунки), які зберігаються у споживачів не менше трьох років.

Місяця та періодичність відбору проб споживачами мають бути погоджені з КП «Черкасиводоканал».

Споживачі, які здійснюють контроль за якістю своїх стічних вод згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 30 березня 1998 р. № 391 «Про затвердження Положення про державну систему моніторингу навколишнього природного середовища» зобов'язані збирати і безстроково зберігати первинні дані з якості стічних вод, обробляти, узагальнювати та безоплатно надавати додатково до форм статистичної звітності дані спостережень та іншу інформацію на запит органів державної виконавчої влади.

Результати аналізів стічних вод і замірів їх витрат повинні фіксуватися у робочих журналах, які зберігаються у споживачів безстроково.

6.2. Споживачі зобов'язані систематично відповідно до цих Правил подавати до КП «Черкасиводоканал» інформацію про об'єми та якісний склад стічних вод, які вони скидають до міської каналізації. Інформацію підписують керівник та особа, відповідальна за водовідведення. Керівник несе відповідальність за достовірність інформації.

6.3. Споживачі зобов'язані мати та своєчасно оновлювати технічну документацію, яка характеризує стан систем водопостачання та водовідведення споживача, а саме відомості про системи водопостачання та водовідведення споживача, характеристики їх технічних параметрів і фактичного стану, графічний матеріал (генеральний план (топографічний план)) з нанесеними мережами водопостачання і водовідведення та місцем розташування контрольного колодязя, нормативний розрахунок водоспоживання та водовідведення споживача, технологічні креслення насосних станцій, план та схему локальних очисних споруд і наявність приладів обліку, відомості про категорії стічних вод споживача (промислові, господарсько-побутові, поверхневі тощо), характеристику якості стічних вод, що скидаються до системи централізованого водовідведення, інші документи, крім тих, що мають дозвільний характер.

6.4. Про всі випадки погіршення якості стічних вод, аварійних та залпових скидів шкідливих речовин, проведення аварійно-відновлювальних робіт споживачі повинні негайно інформувати КП «Черкасиводоканал», Мінекоресурсів та Держсанепіднагляду.

6.5. Споживачі, які скидають стічні води до системи централізованого водовідведення, повинні забезпечити можливість проведення КП «Черкасиводоканал» у будь-який час доби контролю за скидом стічних вод.

6.6. Для визначення вмісту забруднень у стічних водах споживачів використовуються дані лабораторії КП «Черкасиводоканал».

6.7. КП «Черкасиводоканал» здійснює контроль за витратою та якістю стічних вод, що скидають споживачі. Цю роботу організовує адміністрація КП «Черкасиводоканал», яка розробляє інструктивні матеріали щодо контролю за стічними водами споживача, які затверджує керівник КП «Черкасиводоканал».

ПЕРЕЛІК

забруднюючих речовин, що заборонені до скидання до системи централізованого водовідведення

1. Речовини, що здатні утворювати в системі централізованого водовідведення вибухонебезпечні, токсичні та/або горючі гази, органічні розчинники, горючі і вибухонебезпечні речовини (нафта, бензин, гас, ацетон тощо) в концентраціях, що перевищують максимально допустимі концентрації забруднюючих речовин у стічних водах, дозволених до скидання в систему централізованого водовідведення, синтетичні і натуральні смоли, масла, лакофарбові матеріали та відходи, продукти і відходи нафтопереробки, органічного синтезу, мастильно-охолоджуючі рідини, вміст засобів і систем пожежогасіння (крім використання для гасіння загорянь).

2. Розчини кислот з $pH < 5,0$ і лугів з $pH > 10,0$.

3. Погано пахучі та інші легкі речовини в кількості, що призводить до забруднення атмосфери робочої зони в каналізаційних насосних станціях, в інших виробничих приміщеннях системи водовідведення виробника, на території очисних споруд, понад встановлені для атмосфери робочої зони гранично допустимі концентрації.

4. Радіоактивні речовини понад гранично допустимий рівень безпечного вмісту в навколишньому середовищі, що затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування і реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та екологічної безпеки, речовини, які не можуть бути затримані в технологічному процесі очищення стічних вод очисними спорудами виробника, що мають підвищену токсичність, здатність накопичуватися в організмі людини, що відзначаються віддаленими біологічними ефектами та/або утворюють небезпечні речовини під час трансформації у воді і в організмах людини і тварин, у тому числі моно-і поліциклічні хлорорганічні, фосфорорганічні, азоторганічні і сіркоорганічні речовини, біологічно жорсткі поверхнево активні речовини, отрутохімікати, сильнодіючі отруйні речовини в концентрації, що перевищує більше ніж 4 рази мінімальну гранично допустиму концентрацію, що встановлена для цих речовин у воді водних об'єктів, медичні відходи класів Б, В, Г, епідеміологічно небезпечні бактеріальні та вірусні забруднення (за винятком речовин, скидання яких дозволено санітарно-епідеміологічними вимогами).

5. Концентровані маткові розчини та кубові залишки, гальванічні розчини (електроліти) як вихідні, так і відпрацьовані, осади (шлами) локальних очисних споруд, осади відстійників, пасток, фільтрів, відходи очищення повітря (пилогазоочисного обладнання), осади станцій технічної водопідготовки, в тому числі котельень, теплоелектростанцій, іонообмінні смоли, активоване вугілля, концентровані розчини регенерації систем водопідготовки, концентрат, що утворюється під час роботи установок очищення води з використанням мембранних технологій (зокрема зворотного осмосу), хімічні реактиви та реагенти.

6. Будь-які тверді відходи босень та переробки м'яса, канига, цільна кров,

ПЕРЕЛІК

виробничих процесів, під час здійснення яких споживач повинен мати локальні очисні споруди для попереднього очищення стічних вод перед їх скиданням до системи централізованого водовідведення та очищення стічних вод

1. Нафтопереробка, хімічний та органічний синтез, фармацевтичне виробництво.
2. Целюлозно-поперове виробництво.
3. Спиртове, дріжджове, кондитерське, крохмалепатокове, маслоробне виробництво, виробництво пива безалкогольного (включаючи солодове), переробка молока, риби, м'яса (включаючи скотобійні) фруктів і овочів.
4. Вирощування худоби та птиці, шкіряна промисловість.
5. Гальванічне виробництво.
6. Машинобудування і металообробка.
7. Металургія чорна та кольорова.
8. Виробництво будівельних матеріалів і конструкцій, скла та скловиробів, керамічних виробів.
9. Виробництво лакофарбових матеріалів, синтетичних поверхневоактивних речовин.
10. Обробка поверхонь, предметів чи продукції з використанням органічних розчинників.
11. Виробничі процеси, під час яких використовуються або утворюються такі речовини:

неемулговані жири, харчові відходи, нафтопродукти, кислоти і луги, а також їх розчини, іони важких металів, сполуки миш'яку і ртуті, вільний сірководень та вільні сульфід-іони, меркаптани, а також відновлені сірчані сполуки (сульфіти, тіосульфати, елементарна сірка), сірковуглець, ціановодень, ароматичні вуглеводні, органічні розчинники, летючі органічні сполуки (толуол, бензол, ацетон, метанол, бутанол, пропанол, їх ізомери і алкіл похідні), хлорорганічні сполуки, 2, 4, 6-трихлорфенол, дихлорметан, дихлоретан, пентахлорфенол, поліхлорбіфеніли (сума ПХБ) і поліхлортрifenіли (сума ПХТ), тетрахлоретилен, трихлоретилен, триетиламін, хлороформ (трихлорметан), тетрахлорметан, чотирихлористий вуглець, бензопірен, етилбензол (фенілетан), діоксини, синтетичні поверхнево активні речовини, що не піддаються біологічному окисленню, біологічно неокислювані барвники натурального, штучного і синтетичного походження, біологічно резистентні пестициди, осідаючі мінеральні включення гідравлічною крупністю більше 2 мм/с, спливаючі речовини (включення) гравітаційною крупністю більше 20 мм/с, волокнисті включення, тому числі пряжа, ворс, волосся, шерсть, пероактивний хлор більше 5 мг/дм³, за винятком випадків введення на об'єкті водовідведення санітарного карантину, радіонукліди.

Адміністрація КП «Черкасиводоканал» повинна передбачити виділення відповідних трудових та матеріальних ресурсів, обладнання, транспортних засобів, виходячи з потреби контролю обсягів та якості стічних вод кожного споживача не частіше одного разу на місяць.

КП «Черкасиводоканал» має право встановлювати на вихідній трубі з контрольного колодязя пристрої для контролю за складом і витратою стічних вод, якщо вони не встановлені споживачем, а також ґратки для утримання сміття та обмежувачі припливу стічних вод у міську каналізаційну мережу на строк до одного місяця і більше.

6.8. Під час проведення аналізу проб стічних вод, відібраних у споживачів, використовують засоби вимірювальної техніки, повірені уповноваженими органами відповідно до вимог статті 17 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність».

6.9. З метою контролю якості стічних вод споживачів КП «Черкасиводоканал» здійснює відбір контрольних проб. Виявлені в цих пробах перевищення ДК забруднюючих речовин у стічних водах є достатньою підставою для нарахування плати за скид понаднормативних забруднень.

Відбір контрольних разових проб стічних вод споживачів виконується уповноваженим представником КП «Черкасиводоканал», який має необхідне технічне забезпечення та несе відповідальність за відбір, доставку, зберігання, оформлення документів, дотримання правил техніки безпеки при доставці проб до лабораторії.

Відбір контрольних разових проб здійснюється з контрольного колодязя в присутності представника споживача та фіксується у Акті відбору проб, який підписують як представник КП «Черкасиводоканал», так і представник споживача (додаток 1 до Порядку відбору проб).

У разі відмови представника споживача поставити свій підпис представник КП «Черкасиводоканал» зазначає про це в акті.

6.10. Відбір проб проводиться в будь-який час доби без попереднього повідомлення споживача.

6.11. Колодязі, встановлені на мережах, що належать споживачу, повинні завжди бути доступними для огляду, вільними від завалів ґрунтом, будівельним сміттям тощо.

Забороняється залишати колодязі з нещільно прикритими, розбитими або зсунутими кришками люків, отворами в кришках люків. Взимку кришки колодязів необхідно очищати від снігу та криги.

Місце розташування колодязів повинно бути позначено спеціальними табличками з прив'язками по місцю.

При пропажі або поломці кришок колодязів споживач зобов'язаний придбати нові.

6.12. Позаплановий контроль стічних вод споживачів здійснюється:

- 1) при аварійних (залпових) скидах забруднюючих речовин;

2) на прохання споживача. У цьому випадку усі витрати, пов'язані з відбором, транспортуванням та аналізом стічної води, сплачуються споживачем.

6.13. Відмова споживача виділити уповноваженого представника для відбору проб фіксується в акті за підписом представника КП «Черкасиводоканал», КП «Черкасиводоканал» виставляє споживачу рахунок за понаднормативний скид забруднень з коефіцієнтом кратності $K_k = 2$ за розрахунковий місяць, у якому було вчинено це порушення.

Зволікання з допуском уповноваженого представника КП «Черкасиводоканал» на територію споживача для відбору проб (більше ніж 30 хвилин після його прибуття) або створення перешкод у відборі проб з боку представників споживача фіксується в акті за підписом представника КП «Черкасиводоканал». КП «Черкасиводоканал» виставляє споживачу рахунок за понаднормативний скид забруднень з коефіцієнтом кратності $K_k = 5$ за розрахунковий місяць, у якому було вчинено це порушення.

6.14. У разі виявлення перевищення ДК забруднюючих речовин, встановлених цими Правилами, КП «Черкасиводоканал» у строк не більше п'яти робочих днів з дати відбору контрольної проби направляє споживачу повідомлення (телефонограмою, електронною поштою) про виявлене перевищення ДК забруднюючих речовин у стічних водах споживача з результатами хімічного аналізу.

У строк, що не перевищує шести місяців після визначення перевищення допустимих концентрацій, виробник направляє споживачу рахунок за скид стічних вод з перевищенням ДК забруднюючих речовин та протокол до рахунку про сплату за скид до мережі міської каналізації стічних вод із забрудненнями, концентрації яких перевищують допустимі норми.

6.15. Плата за скид споживачем стічних вод із перевищенням ДК забруднюючих речовин, що встановлено аналізом контрольної проби та підтверджено актом, стягується за період від попереднього відбору контрольної проби, проведеного КП «Черкасиводоканал», до дати зафіксованого порушення, але не більше дев'яноста днів. Підвищена плата стягується за весь обсяг стічних вод, скинутих споживачем за цей період з певного об'єкта.

6.16. Плата за скид стічних вод до систем централізованого водовідведення у разі порушення вимог щодо якості і режиму їх скидання вноситься споживачем на рахунок КП «Черкасиводоканал» у строк не більше п'ятнадцяти робочих днів з дати отримання рахунку за скид стічних вод з перевищенням ДК забруднюючих речовин та протоколу до рахунку про сплату за скид до мережі міської каналізації стічних вод із забрудненнями, концентрації яких перевищують допустимі норми.

У разі прострочення платежів з споживачів стягується пеня згідно з умовами договору.

6.17. За додаткову кількість стічних вод, що надходить до систем централізованого водовідведення КП «Черкасиводоканал» у період дощів та сніготанення через люки каналізаційних колодязів та приймачі дощової каналізації на території споживача, останній сплачує згідно з вимогами Правил користування та цих Правил.

K_k - коефіцієнт кратності, який враховує рівень небезпеки скинутих забруднень для технологічних процесів очищення стічних вод та екологічного стану водойми;

T - тариф, встановлений за надання послуг водовідведення споживачам, грн./м³.

Підписи:

З протоколом ознайомлений, один екземпляр отримав _____

ПРОТОКОЛ №

до рахунку про сплату за скид до мережі міської каналізації стічних вод із забрудненнями, концентрації яких перевищують допустимі норми

«___» _____ 20__ року

м. Черкаси

Ми, що нижче підписалися, представники КП «Черкасиводоканал»

на основі результатів аналізів контрольної проби, що відібрана «___» _____ 20__ р. з контрольного колодязя в присутності представника _____,

(назва споживача, посада представника споживача, прізвище, ініціали)

склали цей протокол про перевищення ДК забруднюючих речовин, що скидаються в каналізаційну мережу у _____ місяці 20__ р., по вказаних нижче показниках якості:

№ п/п	Показники якості стічних вод	Одиниця виміру	Допустима концентрація	Фактична концентрація

На основі Правил приймання стічних вод у міську каналізаційну мережу м. Черкаси (далі – Правила) сплата за скид каналізаційних стоків у _____ місяці 201__ р. з _____

(назва споживача)

буде стягуватися за встановленим тарифом.

Витрата каналізаційних стоків у _____ місяці 20__ р. складає _____ м³.

Згідно п. 3.14 Правил коефіцієнт кратності для розрахунку плати за скид понаднормативних забруднень становить:

$$K_K = \sum_{i=1}^n \frac{C_{fi} - ДК_i}{ДК_i}$$

Згідно п. 3.6 Правил плата за скид становить:

$$П = Q_{pz} \times K_K \times T,$$

де Q_{pz} - об'єм скинутих споживачем стічних вод з понаднормативними забрудненнями, м³;

7. Правила і порядок приймання рідких відходів від споживачів, які не приєднані до каналізаційної мережі м. Черкаси

7.1. До рідких відходів відносяться рідкі нечистоти, помий, фекалії, сеча та інші побутові стоки, які надходять у систему централізованого водовідведення через зливальні станції від споживачів.

7.2. Скидання рідких відходів здійснюється тільки на зливальні станції.

7.3. Ці Правила поширюються на всі види рідких відходів, що надходять у міську каналізацію від неканалізованих приватних домоволодінь, підприємств, організацій та установ усіх форм власності.

7.4. Відповідно до вимог Державних санітарних норм та правил «Утримання території населених місць», затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17.03.2011 № 145, рідкі відходи, що утворюються у житлових та громадських будівлях і спорудах за відсутності централізованого водопостачання та водовідведення, допускається зберігати у вигрібних ямах (вигребах). У разі наявності дворових вбиралень вигрібна яма може бути спільною.

Вигріб повинен бути водонепроникним та мати щільно прилягаючу кришку. Об'єм вигребу розраховується виходячи з чисельності населення, що ним користується.

Вигреби необхідно очищати у міру їх заповнення. Перевезення рідких відходів з вигребів та розміщення їх на території приватних володінь, а також використання їх як добрива в сільському господарстві забороняється.

7.5. Стоки вигрібних ям не повинні містити значні механічні домішки і пісок, БСК₅, не повинно перевищувати 1000 мг/л.

7.6. В умовах нецентралізованого водопостачання вигреби на території присадибної ділянки повинні бути віддалені від індивідуальних колодязів і каптажів джерел на відстань не менше 20 метрів, при цьому відстань від вигребів до громадських колодязів і каптажів джерел повинна бути не менше 50 м. При цьому слід враховувати напрямок схилу ділянки.

7.7. Відповідно до вимог Державних санітарних норм та правил «Утримання території населених місць» вигреби повинні бути віддалені від меж земельних ділянок навчальних та лікувально-профілактичних закладів, стін житлових та громадських будівель і споруд, майданчиків для ігор дітей та відпочинку населення на відстань не менше 20 м.

Місце розміщення вигребу на присадибній ділянці та відстань від нього до власного житлового будинку, визначає власник цього будинку, з додержанням правил добросусідства.

Спірні питання щодо місць розміщення вигребів на території присадибної ділянки розглядаються у порядку вирішення земельних спорів згідно з законодавством.

7.8. Скидати стічні води від вигрібних ям, використовуючи рельєф місцевості, забороняється.

7.9. Забороняється скидати у вигрібні ями і на зливні станції дощові і талі води, осади із шламонакопичувачів, жируоуловлювачів та нафтоуловлювачів.

Рідкі відходи з вигрібних ям при скиданні на зливальних станціях не повинні містити механічні домішки і пісок.

7.10. Відведення стічних вод, що утворилися в процесі господарсько-побутової і виробничої діяльності (крім шахтної, кар'єрної і дренажної води), повинно здійснюватись централізованою системою водовідведення.

У разі відсутності інженерних мереж міської каналізації або розташування об'єктів на відстані не менше ніж 500 м від найближчого колектора стічних вод необхідно передбачати каналізування об'єктів на локальні очисні споруди, при цьому перевагу слід віддавати ґрунтовим методам біологічного очищення стічних вод.

Обладнання внутрішньобудинкової каналізації та каналізування об'єктів з відведенням стічних вод у вигрібні ями забороняється.

7.11. Перевезення рідких відходів від місця їхнього утворення до місця їхнього скидання (зливальної станції) здійснюється перевізниками спеціально обладнаними для цього транспортними засобами (асенізаційними машинами).

7.12. Приймання в каналізацію стічних вод, які вивозяться асенізаційним транспортом Перевізника від споживачів, здійснюється тільки через зливальну станцію КП «Черкасиводоканал». Перевізник сплачує КП «Черкасиводоканал» за злив рідких нечистот згідно укладеного договору.

7.13. Перевізник перед початком здійснення діяльності з перевезення рідких відходів зобов'язаний укласти договір з КП «Черкасиводоканал». При заключенні договору перевізник зобов'язаний надати КП «Черкасиводоканал» відомості про об'єм і якісний склад стоків споживача.

7.14. Перевізник зобов'язаний, у разі вимоги КП «Черкасиводоканал», облаштувати спеціалізовані машини терміналами автомобільної навігації із виведенням даних на пульт центральної диспетчерської служби КП «Черкасиводоканал».

7.15. За скид рідких відходів без укладення договору з КП «Черкасиводоканал» чи після закінчення терміну дії договору, а також, за скид рідких відходів не на зливальній станції, перевізник та інші особи, які проводили скид рідких відходів, оплачують об'єм скинутих з порушенням рідких відходів по встановленому тарифу, з коефіцієнтом кратності $K_k=10$ та несуть відповідальність, передбачену чинним законодавством України.

У разі, якщо особа, що проводила скид рідких відходів не на зливальній станції є перевізником, з яким укладено Договір на скид рідких відходів, КП «Черкасиводоканал» має право розірвати договір.

При виявленні порушень, передбачених пунктом 7.15 цих Правил повторно впродовж шести місяців, перевізник сплачує КП «Черкасиводоканал» об'єм скинутих з порушенням рідких відходів за встановленим тарифом, з коефіцієнтом кратності $K_k=20$.

Тричі впродовж одного року встановлений факт порушень, передбачених пунктом 7.15 цих Правил, є підставою для нарахування перевізнику плати з

коефіцієнтом кратності $K_k=30$.

7.16. При зміні найменування споживача або перевізника, а також при зміні розрахункового рахунку в банку, юридичної адреси або інших реквізитів, споживач або перевізник зобов'язаний у триденний термін офіційно повідомити КП «Черкасиводоканал» про такі зміни.

7.17. Перевізник зобов'язаний надавати КП «Черкасиводоканал» інформацію про кількість машиновийздів у звітному періоді, про об'єми доставлених і скинутих стоків, про найменування та адреси об'єктів юридичних і фізичних осіб, звідки проводився вивіз стічних вод і дані про якісний, хімічний склад і обсяг їхніх стоків. Перевізник зобов'язаний забезпечити постійний доступ КП «Черкасиводоканал» до моніторингу GPS пристроїв, встановлених на спеціалізованих машинах.

У разі невиконання вказаних вище зобов'язань перевізником, КП «Черкасиводоканал» розраховує об'єм скинутих перевізником рідких відходів за звітний період за встановленим тарифом, з коефіцієнтом кратності $K_k=20$ та має право припинити дію договору на скид рідких відходів.

7.18. У разі призупинення діяльності з транспортування рідких відходів, перевізник зобов'язується забезпечити постійну роботу GPS пристрою, встановленого на спеціалізованих машинах та надавати інформацію КП «Черкасиводоканал». При ненаданні за звітний період інформації, незабезпечення роботи GPS пристрою, нарахування перевізнику проводяться за середньодобовим об'ємом скинутих рідких відходів за попередні два розрахункові місяці.

7.19. Споживачі зобов'язані забезпечити вільний проїзд до вигрібної ями. Якщо проїзд відсутній, КП «Черкасиводоканал» або перевізник не несуть відповідальності за неможливість вивозу рідких відходів.

7.20. Система обліку та контролю за об'ємами та скидом рідких відходів через зливальні станції визначається КП «Черкасиводоканал» та є обов'язковою до виконання споживачами та перевізниками.

7.21. КП «Черкасиводоканал» має право проводити обстеження вигрібних ям споживачів щодо відповідності вимогам цих Правил та здійснює технічний і санітарний контроль за виконанням вимог цього розділу.